

A magyar kultúra két halottja.

Hankó Vilmos vegyésztanár és Radnai Béla szobrászművész halála. —

Néhány hét alatt kiváló értékeink egész sorát veszítettük el. Életük delén, termelésük javakorában lévő derék munkásai kultúránknak együtt mentek el azokkal, a kik már megérkeztek az élet határához, de szinte utolsó lehelletükig az első sorokban harcoltak.

Ma újra két veszteséget kell bejelentünk. Egy érdemes agg tudós és egy szobrászművész, ki munkája javát most végezté és még új alkotások egész sorát tervelte, egyszerre mentek el közülünk.

Sokkal többet vesz el tőlünk a sors, mint a mennyit adni tud. Két lobogó fény aludt ki újra és megint nagyobb lett tőle a magyar éjszaka sötétsége.

Hankó Vilmos

— 1854—1923. —

A magyar iskolaügynek és tudományosságának érzékeny veszteségét jelenti az a hír, hogy Hankó Vilmos címzetes főreáliskolai igazgató, a kiváló kémikus ma éjjel két óraker, hatvankilenc éves korában meghalt. Hankó Vilmos munkás életét megosztotta az iskola és a tudomány között. Harminchat évig volt vegyiantanára a nagyhirű budai reáliskolának, a hol nemcsak a diákok hatalmas seregét nevelte föl a természettudományok szeretetében, hanem igen sok fiatal gyakorló tanár szerezte meg mellette a tanítás eredményességét biztosító metodikai készséget.

Tanári munkája mellett, a melyet tárgyának és tanítványainak szeretete, kiváló didaktikai érzéke, jeles előadó és experimentáló képessége tett eredményessé. — lelkesen és kiváló sikerrel foglalkozott Hankó Vilmos szaktárgya, a vegytan körébe vágó tudományos kutatásokkal is. Tudományos vizsgálódásainak legnagyobb

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A magyar kultúra két halottja*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bn

(Hely)

1923. 11. 22.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Hankó Vilmos

Idő

1923.

Személy

H

része hazánk ásványvizeinek vegyi összetételére vonatkozott. Ásványviz-elemzéseivel, különösen az erdélyi ásványvizek analízisével óriási szolgálatot tett a magyar fürdőügynek, a melyet kiváló monográfikus munkáival (*Csik vármeque fürdői és ásványvizei, Hazai kénfürdők, A hazai szénsavas fürdők és ásványvizek, Fürdőink, ásványvizeink, Erdélyi fürdők, ásványvizek, A magyar birodalom fürdői és ásványvizei* stb.), nemkülönben propagatív jellegű írásaival és ismeretterjesztő előadásaival is hathatósan támogatótt. A közegészségügyet is sok értekezésével, népszerű kiadványával, táblázatával és számos közegészségügyi kiállításon való tevékenységével szolgálta. Szaktárgyának, a vegytannak tanítási módszerének kialakulását kémiai kísérletezésről kiadott utmutató könyvével, ugyszintén a középiskolai tanítási tervek készítésében való lelkes közreműködésével, az utóbbi években pedig középiskolai szakfelügyelői minőségben való működésével segítette elő. A tudomány népszerűsítésének az ügyét nemcsak kiváló ismeretterjesztő előadásaival, hanem közkezen forgó népszerű kiadványaival is szolgálta, a melyek közül a szerkesztésében évente megjelent *Universum* valóságos kincsesháza a legújabb tudományos ismereteknek.

Hankó Vilmos lelkes magyarságát bizonyítja a kitartó buzgalom, a mellyel a magyar föltalálók életének és működésének hiteles adatai után kutatott. Lelkiismeretes kutatásai nem egy idegen földön élő s idegen nemzetiségűnek tartott magyar föltaláló lángelmét mentettek meg a magyar kultúra számára.

Hankó Vilmosban — a kinek tudományos érdemeit a Tudományos Akadémia a tagjainak sorába való megválasztásával honorálta — a régi lelkes magyar tanárgenerációnak egyik legkiválóbb tagja és a ma-

gyar tudományosságának buzgó, kiváló munkása dőlt ki az élők sorából. Temetésének időpontjáról még nem kaptunk hírt.

Radnai Béla

— 1873—1923. —

Gazdagon termő, szépen kifejezett magyar művészetehetség munkásságának vetett véget váratlanul a halál. Radnai Béla, a képzőművészeti főiskola tanára rövid betegség után, tüdőgyulladásban, ma délután négy óraker, ötvenéves korában meghalt.

1873 májusában született Pozsonyban. Budapesti tanulmányai alatt Fadrusz és Strobl vezetésé alá került és hamar felkeltette maga iránt mesterei figyelmét. Első nagy sikerét Párisban aratta, a hol arany érmet nyert 1900-ban, 1905-ben a Ferenc József jubileumi díjat ő kapta meg. 1906-ban Milánóban arany érmet nyert.

Első nagyobb alkotása a pozsonyi Petőfi-szobor volt, melyben Petőfi mottóját: a szabadság és szerelem hatását faragta márványba. A szobor a pozsonyi szabadságünnepeknek középpontja lett, a csehek most eldugva őrzik.

A szolnoki Damjanich-szobor második maradandó alkotása. Egyszerű fenségével örökszép munka ez. Körülötte 1919-ben ágyuharc zajlott, melyben a mögötte levő kápolna elpusztult, de a művész munkája sértetlen maradt.

Törökbecsén Leiningen-szobra állott, de ezt a szerbek felrobbantották. Az ő műve a nagybecskereki KissErnö-szobor és a csatádi Lenau-szobor.

Budapesten lévő munkái közül figyelemre méltó a Pázmány-szobor az Apponyi-téren. Ezen kívül számos szobra van a királyi palotában, valamint művészi siremlékei a kerepesi-uti temetőben.

Utolsó feltűnést keltett szobrát Horthy Miklós kormányzóról mintázta. A képzőművészeti csarnokban volt kiállítva, másolatai révén közismertté vált.

Radnai Béla nemcsak elsőrangú művész, hanem izzólelkű magyar ember is volt. Nemzeti multunk nagy alakjai állandóan foglalkoztatták és ő volt az első, a ki nemzeti vértanuink szobrai tervelte a legnagyobb szeretettel.

Méltán gyászolja korán elhunyt kiváló tanárát a Képzőművészeti Főiskola is. Keze alól nem egy figyelemre méltó tehetség indult el a sikerek útjára. Tanítványa volt a többi között Kisfaludi Strobl Zsigmond is.

Halálát a gyászoló család bejelentette a kormányzónak és a kultuszminiszternek.